Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 43. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 5-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 43. VOL. LXII.

СВІДЧЕННЯ В СЕНАТІ ПОТВЕРДЖУЮТЬ ПОСТІЙНИЙ РІСТ ДОБРОБУТУ В КРАЇНІ

ЗВИШКА НА БІРЖІ, ЦЕ ДОВІР'Я ДО НАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ — ТВЕРДИТЬ ФАХІВЕЦЬ

Вашинґтон. — Голова Нюйоркської біржі Дж. К. Фунстон зізнавав перед Сенатською Банковою і Валютовою Комісією і заявив, що звишка на цій біржі — це ознака довір'я громадянства до теперішнього і майбутнього стану економіки країни. Сенатська Комісія почала ці переслухання, бо побоюється, що ця звишка могла б бути знаком господарської кризи, подібно як це було в 1929 році, перед великою депресією в цій країні. Сам голова біржі заявив, що й він має довір'я до стабільної господарки і не боїться кризи, і тому купує акції, і ще буде купувати, як тільки матиме заощаджену на цю ціль готівку. Переслухання почалися в приязній атмосфері, і вони мають тривати аж до 23 березня. В деяких місцях чути було політичні акценти в цих переслуханнях, але на загал не було гострих тонів. В цьому самому дні на біржі в Ню Йорку зранку зазначилася велика звишка, і здавалося, що ціни на акції дійдуть до рекордової висоти, але цей день закінчився загальною звишкою 50 головних акцій в висоті 1.13 пункта. Демократичний сенатор з Ореґону Вейн Морс вніс в ці переслухання політичний момент, коли хотів видобути від Фунстона ствердження, що ця звишка на біржі — це наслідок урядових заходів в тому напрямі, щоб підтримувати приватну конкуренційну систему в народній економіці. Морс сказав, що спекулянти хотіли б мати в своїх руках якнайбільше акцій, щоб тим способом впливати на економіку держави. Але голова біржі Фунстон на це відповів, що вже десь було сказане, що єдиний злий момент нашої капіталістичної системи — це те, що ми маємо замало капіталістів. Фунстон казав, що в теперішній звишці не грає жадної ролі політичний момент, і сказав, що це добре для всього населення, що загал вірить в здоровий стан національної господарки.

Республіканський сенатор Гомер Кейпгарт заявив, що не тільки на біржі відбувається гра і непевність зиску, бо і фармер, коли кидає зерно в землю, не знає, який буде врожай. Цю відповідь він дав на адресу демократичного сенатора Пола Г. Даґлеса, який твердив, що на біржах відбувається спекуляція, яка деколи подібна до газардової гри. Але сенатор Даґлес заявив, що газардова гра збільшує риск, а біржова спекуляція — це засіб до того, щоб позбутися риску. Голова біржі Фунстон почав свої зізнання тим, що відчитав приготовану заяву про те, що реґулямін біржі достатньо охороняє публіку перед втратами, і що цього реґуляміну строго придержується його біржа. Продаж і купівля акцій на біржі причиняється до того, щоб збільшити фінансові засоби підприємств, які потрібні на поліпшення й розбудову фабрик та підприємств. Сама біржа не має своїх акцій, і не купує ані не продає акцій, тільки служить місцем, де відбуваються ті всі трансакції згідно з законами вільного ринку. Всі трансакції відбуваються немов на публічній ліцитації. Фунстон казав, що він не хоче передбачати дальшого розвитку економіки, але покликувався на те, що про це кажуть економісти, які передбачають зріст народної господарки. Це все викликає довір'я до економіки, і населення в більшому числі купує акції, і це є причиною звишки на біржі.

Передбачають, що Сенат відкине законопроєкт про зменшення прибуткового податку

Вашинґтон. — У політичних колах передбачають, що Сенат відкине законопроєкт про зменшення прибуткового податку на 20 долярів від особи, який вже ухвалила Палата Репрезентантів. Неформальне пробне голосування показує, що до республіканських сенаторів приєднаються сенатори демократи з південних стейтів, і проти цього законопроєкту буде більшість принаймні шістьох сенаторів. Якщо так дійсно станеться, тоді республіканці зможуть поставити внесок, щоб в Палаті Репрезентантів переведене було нове голосування в цій справі, і тоді справа зменшення прибуткового податку, була б відкинена Конґресом. Гадають, що тепер в Палаті Репрезентантів була б більшість проти зменшування прибуткового податку, бо Палата прийняла цей законопроєкт малою більшістю голосів (210 до 205). Справа зменшення прибуткового податку зв'язана з законопроєктом про продовження на ще один рік дотеперішніх податків від корпорацій і продажу деяких товарів, які мали б бути зменшені 1 квітня цього року. Уряд турбується, щоб закон про податки був ухвалений Конґресом ще до 1 квітня.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** заявив, що, на його думку, не треба змінювати Конституцію ЗДА в тому напрямі, щоб президента ЗДА вибирали безпосередньо виборці, а не вибрані виборцями електори. Президент вважає, що теперішній спосіб вибору президента добрий, бо він допоміг втримати систему двох великих партій і не допустив до партійного роздріблення.

● **Крайовий командант** Американського Леґіону Сіборн П. Коллінс заявив, на Комісії Збройних Сил у Палаті Репрезентантів, що Конґрес повинен прийняти закон про примусовий загальний вишкіл для всієї здібної до служби американської молоді.

● **З столиці Колумбії,** Боґоти, повідомляють про безуспішні спроби знайти чотирьох офіцерів і чотирьох моряків, яких під час наглої бурі хвилі розбурханого моря змили з покладу нищильника „Кальдас". Американські літаки з Зони Панамського Каналу допомагали розшукувати цих жертв.

● **Президент Айзенгавер** прийняв на авдієнції 68-річного фахового дипломата Джеферсона Каффрі, який 44 роки служив в дипломатичній службі ЗДА, а 29 років був головою американських дипломатичних місій, — найдовше з усіх американських дипломатів. Останньо він був американським амбасадором в Єгипті.

● **Лікаря д-ра Вільяма Ґеллера** оскаржують в тому, що він продавав рецепти, на які наркомани могли в аптеках купувати синтетичний лік, що заміняв їм героїну, Таких зловживань допускався він від 1952 року. За рецепти брав по 5, 10 і 20 долярів (по 25, 50 і 100 таблеток кожний рецепт).

● **Управа залізничої лінії** „Лакаванна" опрацьовує плян транспортування великими гелікоптерами пасажирів у тих місцях, де пасажерів є замало для окремих поїздів. Кожний гелікоптер міг би перевозити від 40 до 50 пасажирів. Директор Шумейкер заявив, що вже недалекий час, коли треба буде комбінувати різні засоби транспорту.

Сенатори домагаються дискусії на тему: „масло чи гармати"

Вашинґтон. — Демократичні й республіканські сенатори домагаються повної дискусії на тему: „масло чи гармати", щоб вияснити справу господарського роззброєння. Сенатор Вільям Ф. Новленд закликає перевести переслухання в цій справі, щоб вияснити пропозицію про обмеження пропорції національних ресурсів для збільшення оборонних засобів країни. Новленд є членом Сенатської Комісії Закордонних Справ, і поставив внесок, щоб представники державного департаменту та інших урядових аґенцій перестудіювали цю справу, яка має свої добрі й злі сторінки. Він гадає, що добре було б вияснити, в якій мірі вільний світ може дбати про мирні цілі. Демократичний сенатор Стюарт Саймінґтон вже вніс формальну резолюцію про те, щоб „масло стало понад гарматами". Саймінґтон закликає президента Айзенгавера, щоб він запропонував Об'єднаним Націям окремий плян, за яким можна б було знайти формулу для піднесення життьової стопи в світі і визначити межу, до якої кожна держава могла б витрачати гроші на своє озброєння. Президент Айзенгавер вже кілька разів заявляв, що його мрією є те, щоб світова продукція служила більше поліпшенню добробуту народів, як продукуванню зброї для знищення. Айзенгавер заявив, що він вірить в цю ідею, але остерігає, що кожний плян роззброєння мусить мати запевнення, що кожна сторона діє в добрій вірі, і що буде дійсна контроля роззброєння.

„Російська воднева бомба — це примітивна зброя в стадії пропаґанди"

Ню Йорк, Н. И. — Науковий репортер „Ню Йорк Таймсу" Вільям Л. Лоренс, виступаючи на курсах для вчителів у рямках викладів „Успіхи атомового віку", заявив, що, згідно з його відомостями, „російська атомова бомба — це примітивна зброя, яка знаходиться ще в стадії пропаґанди". На його думку, потрібно 4-5 років, щоб Росія наздогнала Захід в продукції атомової й водневої зброї. Але — твердить Лоренс — Америка до цього не допустить. До того ж, американські кораблі, розкинені по всіх морях, та американські суходільні бази дають можливість ЗДА негайної відплати напасникові, і саме це стримує й стримає ворога від нападу. Американська воднева бомба разом із іншими збройними силами — це найміцніший щит, за яким вільний світ може сміливо працювати для миру. Таким робом, винахід, призначений для нищення, може перетворитися в мирний плуг, який запевнить добробут усім країнам. Вчені вирахували, що вугілля, нафти і природного газу може вистачити тільки на 100 років, але запас урану й торію такі багаті, що добуваної з них атомової енергії стане на 5,000 років.

Нові бомбовики зможуть довезти водневу бомбу на кожне місце в світі

Вашинґтон. — Секретар летунства Гаролд Е. Талботт заявив, що американські летунські сили незабаром матимуть нові бомбовики типу В-52, які зможуть довозити водневу бомбу в кожне місце на землі. Він поінформував, що летунство плянує закупити за 500 мільйонів долярів нові „літаючі танкери", які під час лету достачають пальне для цих бомбовиків. Бомбовик В-52 зможе долетіти до кожного місця в СССР і повернутися назад, не приземлюючись, бо пальне діставатиме з „літаючого танкера". Бомбовик В-52 важить 185 тони і коштує 8 мільйонів долярів. Він має заступити теперішній В-36, який досі служив для перевозу атомової зброї.

Пропаґанда ненависти до ЗДА зростає в СССР

Вашинґтон. — Інформаційна Аґенція ЗДА, яку очолює директор Теодор Стрейберт, повідомляє Конґрес, що російські комуністи щораз більше посилюють пропаґанду ненависти до ЗДА „хоч одночасно багато говорять про „мирне співіснування". Директор Стрейберт в своєму звіті про працю 210-ох станиць своєї аґенції в 79 країнах світу, пише, що „безцеремонна пропаґанда ненависти до ЗДА" проявляється в усіх діях комуністів, коли вони стараються не допустити до ратифікації договору про озброєння Німеччини, коли підбурюють червоних китайців здобути Формозу і коли змагають до опанування Південно-Східної Азії. Але проти цієї комуністичної пропаґанди з успіхом працює Інформаційна Аґенція ЗДА, надаючи радіові авдиції поза залізну заслону 38 мовами і п'ятьма телевізійними стаціями. Ця аґенція має річний бюджет в сумі 77,100,00 долярів і затруднює 9,144 особи, в тому числі 3,223 американців і 6,321 особу неамериканської державної приналежности. За кордонами працюють в цій аґенції 938 американців та 5,638 чужинців.

Новий винахід попереджатиме про біологічну атаку

Вашинґтон. — Команда армії повідомила про новий винахід, який негайно попередить, в разі, якщо ворог почне війну при допомозі бактерій. Цей винахід називається аеросолоскоп і викриває шкідливі бактерії подібно до того, як це робить прилад Ґайґера з радіоактивністю. Він може бути корисний також і в мирному часі, бо відкриває і рахує шкідливі бактерії, а також визначає кількість куряви, вологости і радіоактивности в повітрі. Мікроскопічні частинки в повітрі він обраховує з швидкістю в тисячу разів більшою від тої, з якою можна це робити під мікроскопом, користуючись дотеперішніми методами. Аеросолоскоп удосконалювано в секретнім осередку для справ бактеріологічної війни в Кемпі Детрік, коло Фрідеріку, Мериленд. Працював над ним інженер Хемічного корпусу Нелсон Е. Александер.

Москва прийняла запросини стейту Айови

Москва. — Столиця стейту Айови, Дес Мойнс, запросила делеґацію совєтських сільсько-господарських фахівців оглянути великі рільничі фарми в цьому стейті. Совєтські чинники прийняли запросини. Пише про це часопис „Сельскоє Хозяйство", застерігаючись, що він ще не знає, чи американський уряд дозволить совєтській делеґації приїхати до Америки. Часопис „Дес Мойнс Реджістер" підтримує ідею таких відвідин і закликає: „Дозвольте російській делеґації приїхати до Айови, а делеґації з Айови поїхати до Росії. Нічого іншого, крім добра, не вийде з таких поїздок". Ще невідомо, чи державний департамент видасть в'їздові візи совєтським „аґрарникам", між якими, очевидно не менше як половина мають іншу професію й інші завдання.

Загороджено дорогу комунізмові в Азії

Держ. секр. Дж. Ф. Доллес

Маніля. — Наради американських амбасадорів з 15-ох азійських і тихоокеанських країн у столиці Філіппін, що відкрились під проводом державного секретаря Доллеса, набирають міжнародного значення з уваги на формування нової політики і стратеґії ЗДА. Основою цієї політики є підхід до азійського і тихоокеанського обширу, як одної великої цілости, де всі країни тісно пов'язані спільними політичними й господарськими інтересами, що їх треба спільно боронити. Американські часописи підкреслюють, що перед виїздом на далекосхідню конференцію в Банґкоку Дж. Ф. Доллес відбув вичерпну конференцію у Пентаґоні з найвищими військовими стратегами. Одною з точок стратегічного пляну Америки на випадок аґресії комуністів в будь-якій країні Азії, виявлених у зв'язку з конференцією в Манілі, є рішення повести проти комуністичного Китаю одночасний протинаступ з трьох фронтів: в'єтнамського, корейського і з Формози. З конференції у Манілі Доллес відлетів на Формозу на урочистий обмін ратифікаційними грамотами, а в його заступництві провід у конференції перейняв заступник державного секретаря, керівник далекосхідного відділу Робертсон. Найважливішим дотеперішнім вислідом цієї конференції є рішуча заява Доллеса, що вільний світ не поступиться вже більше комуністам в їхньому поході в Азії.

АМЕРИКА АВТОМАТИЧНО ЗААТАКУВАЛА Б СОВЄТИ У ВІДПЛАТУ ЗА НАПАД НА АНГЛІЮ

Лондон. — На випадок несподіваної і підступної атомової атаки совєтського летунства на англійський острів — З'єдинені Держави автоматично повели б відплатну атаку на Совєтський Союз, без попередньої консультації з Англією — заявив Черчил в англійському парляменті у ході дебати над т. зв. Білою Книгою, що її видало міністерство оборони. Соціялісти негайно звернули увагу, що американські бази, існуючі на англійському острові, не мають практичного значення для охорони Англії, бо — вони „щезнуть" при першій несподіваній атаці ворожого летунства. Проте уряд Черчила мав сильну позицію, поручаючи з одного боку скріплювання власних збройних сил розбудовою атомової і водневої зброї та покликаючись на автоматичну поміч Америки на випадок війни, з другого боку підкреслюючи свою готовість переговорювати з Совєтським Союзом зараз після ратифікування західніми державами Паризького договору. Члени англійського парляменту очікують повороту міністра закордонних справ Ідена з Далекого Сходу, де він конферував з державним секретарем Доллесом і індійським прем'єром Неру. В англійських урядових і політичних колах — пишуть часописні коментатори — нема тепер великого нахилу до конференції на „найвищому рівні", себто трьох прем'єрів і президента Айзенгавера, бо в Совєтському Союзі прем'єром став Булґанін, який не є вирішною фіґурою, тільки ставленником Хрущова. Ото ж, кажуть англійці, краще вже, щоб міністри закордонних справ переговорювали з Молотовим, ані ж переговорювати з Булґаніном, який очікуватиме приказів з Москви від Хрущова.

Черчил признається, що був спаралізований

Лондон. — У ході дебати над англійською закордонною політикою і бюджетом міністерства оборони, прем'єр Черчил ствердив, що президент Айзенгавер відмовився у 1953 році піддержати його ідею про спільну зустріч із Маленковим. Черчил заявив, що він „був не всилі переконати президента Айзенгавера", щоб той підтримав його проєкт. Пізніше — сказав Черчил — він не міг продовжувати своїх заходів, щоб зреалізувати ту ідею, бо попав в недугу, яка його „цілком спаралізувала". Цю заяву негайно використали ліві лейбуристи для нової атаки проти Черчилового уряду, мовляв, сам прем'єр визнав, що англійська політика скорилася американському натискові. Проти такої інтерпретації гостро виступив Черчил, удруге забравши слово: поперше, сказав прем'єр, він не міг самостійно вести переговорів з Маленковим, бо був тоді спаралізований, а подруге — англо-совєтська конференція без участи Америки не мала б вирішального значення. Після того Черчил вказав на успішну кампанію Москви проти Европейської Оборонної Спільноти, внаслідок якої цей пакт відкинув французький парлямент. Коли ж Захід змонтував оборонну систему, схоплену в Паризькому договорі, то Москва знову всіми способами його торпедує. Після ратифікації цього договору англійський уряд, заявив Черчил, матиме цілком вільну руку шукати порозуміння з СССР. — У висліді тієї дебати ліві лейбуристи зазнали повної поразки. Їх внесок, зголошений з осудом виданої урядом Білої Книги, що мотивує потребу Англії будувати атомово-водневу зброю, парлямент відкинув 303 голосами проти 196, себто більшістю 107 голосів.

Німецькі комуністи домагаються плебісциту у справі армії

Бонн. — Отто Гротеволь, східньо-німецький прем'єр, запропонував перевести на терені всієї Німеччини плебісцит під міжнародною контролею над справою Паризького договору, що дозволяє Західній Німеччині озброїти 12 дивізій. Цю пропозицію Гротеволь зробив у промові в східньо-німецькому парляменті, який складається, за совєтським зразком, з „бльоку" комуністів і „безпартійних", в даному випадку фікційних партійних фірм. Плебісцит мав би відбутися — за пропозицією комуністичного прем'єра — над таким запитом: „Чи є ви за мирне об'єднання Німеччини, на підставі загальнонімецьких виборів у цьому році і маніфесту з церкви св. Павла, чи за Паризький воєнний договір?" „Маніфестом з церкви св. Павла" називають в Німеччині спільну деклярацію, що її видали німецькі соціял-демократи, протестантські духовники і професійні робітничі спілки проти Паризького договору.

ДОЛЛЕС ЩЕ РАЗ ПЕРЕСТЕРІГАЄ КОМУНО-КИТАЙ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗДА І МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ НАЦІОНАЛЬНОГО КИТАЮ ОБМІНЯЛИСЬ РАТИФІКАЦІЙНИМИ ГРАМОТАМИ ЩОДО ПАКТУ ВЗАЄМНОЇ БЕЗПЕКИ

Тайпеґ. — У столиці Формози Тайпеґу відбулась в четвер 3 березня урочистість виміни ратифікаційними грамотами договору про взаємну безпеку, що його підписали були З'єдинені Держави й Національний Китай. Ратифікаційний документ підписали державний секретар Доллес і націонал-китайський міністер закордонних справ Єг. При цій нагоді державний секретар Доллес відчитав заздалегідь приготовану коротку заяву, яке має історичне значення. Доллес ствердив рішучість З'єдинених Держав боронити всіми своїми збройними силами ненарушности Формози й Пескадорських островів, але поруч із цим назвав поіменно прибережні острови Квімой і Матсу, як такі, що належать до загроженого обширу Формози. Доллес підкреслив, що президент ЗДА має рішити, чи оборона названих прибережних островів лежить в інтересі забезпеки Пескадорів і Формози. Тому в нарадах, що їх Доллес перевів на Формозі, брано під увагу також ті прибережні острови. Ото ж державний секретар виразно перестеріг комуно-китайців, щоб вони не почували себе безпечними, якщо захотіли б заатакувати ті прибережні острови. Закон, прийнятий американським Конґресом 29 січня ц. р. виразно каже, що в інтересі З'єдинених Держав лежить, щоб не тільки Формоза й Пескадори, але й пов'язані з ними позиції знаходились у приязних руках, ото ж це виключне право американського президента вирішити, які позиції треба боронити, щоб вони не перейшли з приятельських у ворожі руки. Доллес покликався на вічне говорення китайських комуністів про їх бажання миру. Вони мають, — мовляв, змогу доказати свою дійсну мирну інтенцію. З свого боку З'єдинені Держави щиро бажають собі, щоб Об'єднані Нації встановили перемир'я в обширі протоки Формози. Однак З'єдинені Держави не підуть на ніякі торги будь-якими територіями, якщо у переговорах не братимуть участи представники Національного Китаю. Таким чином держ. секретар виразно відкинув суґестії деяких „невтралістів", щоб островами Матсу і Квімой заплатити комуно-китайцям за перемир'я, але щоб у тому торзі націонал-китайський уряд навіть не брав участи. — Державний секретар Доллес був на Формозі тільки пів дня, після чого відлетів назад до ЗДА.

Рада Безпеки почала радити над жидівсько-арабським конфліктом

Об'єднані Нації. — Селім Сарпер, делеґат Туреччини в Об'єднаних Націях, який у цьому місяці головує в Раді Безпеки, скликав на п'ятницю 4 березня 11 членів Ради Безпеки на засідання у справі скарги Єгипту проти Ізраїлю за збройний напад на військову станицю біля містечка Ґаза, на території, яка знаходиться під адміністрацією Єгипту, і за висадження в повітря та обстріл із засідки транспортового авта з єгипетськими вояками. В тих двох акціях, взаємно пов'язаних, згинуло 38 єгипетських вояків і 30 було поранено. Цей напад стався вночі з понеділка на вівторок, і був найкривавішим прикордонним інцидентом від часу підписання жидівсько-арабського перемир'я в 1948 році. Зі свого боку Ізраїль заповів зголошення контрскарги проти Єгипту за збройні випади. Прем'єр Ізраїлю Шарет виголосив в парляменті промову, в якій перестерігав Єгипет проти проголошення, що Єгипет перебуває далі у стані війни з Ізраїлем, бо це може довести до поважних сутичок із великими жертвами. Жидівські керівники в Америці оскаржують американську політику, що вона, мовляв, підтримує арабський світ і озброює його.

Нема спокою серед большевицької верхівки

Москва. — Через два дні після того, як в раді міністрів призначено нових „перших" і „звичайних" віце-прем'єрів, проголошено димісію двох міністрів, Алексея Івановича Козлова, міністра колгоспів, і Александра Фьодоровича Засядка, міністра вугільного промислу. Міністром колгоспів призначено Івана Бенедіктова, міністра хліборобства, а міністром вугільного промислу — невідомого досі А. З. Зедемінка. Обидвох „вичищених" міністрів критиковано за невмілість і продукційні хиби їхніх ресортів. Цікаво, що Бенедіктов, якого теж не раз критиковано перейняв міністерство колгоспів. Доля обох колишніх міністрів невідома. Колгоспне господарство і хронічний брак вугілля стали постійними предметами критики, особливо після того, як Хрущов вийшов на становище господарського диктатора. Цю останню зміну західня преса коментує, як доказ, що серед большевицької верхівки точаться дальші інтриґи і боротьба за становища.

У СВІТІ

● **Американський духовник,** Джордж Біссонет, який дістав від московської поліції наказ виїхати з СССР „впродовж найближчих днів", заповів прощальну Богослужбу в своїй каплиці, але не міг її відправити, бо розплакався з зворушення. Члени не тільки американської, але й інших заприязнених амбасад маніфестаційно прийшли попрощатись з духовником.

● **На Гаваях,** на острівці Пагоа, вибух новий вулькан, викидаючи каміння й ляву на 200 стіп угору. Вибух стався по полудні, попереджений підземним гуком. Під час вибуху заледве у віддалі 12 стіп від вулькану працювали на плянтації робітники. Всі вони врятувались втечею.

● **34-річний король Камбоджі,** Нородом Шіганук, який зрікся престолу на користь свого 58-річного батька, вже зрікався престолу в 1953 році, коли несподівано виїхав „на еміґрацію" до Сіяму на знак протесту проти французької політики. Пізніше він вернувся на престол. Тому й теперішньої його абдикації дипломати не беруть надто поважно, тим більше, що місяць тому, після переведеного плебісциту, він дістав вотум довір'я. При цій нагоді часописи зазначають, що король дуже любить грати на саксофоні.

● **Англійський наступник престолу Чарлз,** який має тепер шість років, пережив велику пригоду, про яку певне залишиться в нього гарний спомин: він уперше в житті їздив лондонською підземкою. На цю прогулянку він поїхав „інкоґніто", у товаристві піклувальниці й поліційного старшини в цивільному одязі. У підземку вони сіли на найгамірнішій зупинці, на Трафальґар Сквері, замішавшись в публіку. Чарлз передав білетерові квитки за себе й своїх двох супутників, і білетер тільки з газети на другий день довідався, якого він мав пасажира.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УНСОЮЗ І УККОМІТЕТ

У зв'язку з підготовою до 6-го Конгресу Американських Українців, який має відбутися в готелі „Статлер" в Ню Йорку в днях 28, 29 і 30 травня ц. р., деякі Відділи або поодинокі члени Українського Народного Союзу прохають з'ясувати їм становище і відношення між Українським Народним Союзом і Українським Конгресовим Комітетом. Вважаємо, що ця справа інтересує також і весь наш організаційний та громадський загал, і тому не від речі буде ще раз висвітлити її публічно.

Український Народний Союз — це найстарша і найбільша українська братерсько-запомогова організація, статут якої не тільки не ставить жадних обмежень, але, навпаки, вимагає та передбачає найширшу виховну, культурну, харитативну і громадську активність. Упродовж свого вже понад 60-річного існування УНСоюз виконував ці свої статутові завдання і цілі з великим успіхом і, як найстарша та найбільша народна установа, не обмежена ані релігійною, ані партійно-політичною чи будь-якою іншою виключністю, в різних періодах історії американських українців виконував фактично і формально відповідальну ролю репрезентанта американсько-української спільноти.

З дальшим розвитком та зрізничкованням нашого зорганізованого життя в цій країні і з виникненням цілого ряду зовнішніх причин і потреб, виникла також потреба створення окремої політичної репрезентації нашої спільноти, яка могла б говорити в імені цілого ряду братерсько-запомогових, громадських ,культурних чи інших товариств і установ. Тенденції мати таку репрезентацію датуються ще з часів Першої Світової Війни, й ініціятива в тій справі вийшла від УНСоюзу. Вже у вересні 1914-го року створено Українську Народну Раду, до якої входили теж представники інших організацій і яка мала свій осідок у приміщенні Редакції „Свободи". Приблизно рік пізніше відбувся в Ню Йорку „Український Сойм у ЗДА", у висліді якого створено, на місце Народної Ради, Федерацію Українців у ЗДА. Федерація швидко розлетілася, і на її місце створено Українську Раду, а після неї, в 1918 році, — Український Народний Комітет. Після першої світової війни створено в 1922 році Об'єднання Українських Організацій в Америці, „душею" якого був сл. п. д-р Л. Мишуга. Опісля був створений в 1940-му році Український Конгресовий Комітет, теперішнє оформлення якого теж попередили відповідні етапи його розвитку.

Ми навели цей розвиток тому, що він визначає також і відношення УНСоюзу, як організації, до УККомітету, як політичної репрезентації. УККомітет, подібно, як і його репрезентаційні попередники, є тією власне репрезентаційною конечністю, яку УНСоюз зрозумів, видвигнув і оформлював на протязі добрих чотирьох десятиліть. Сьогоднішній УКК не є твором тільки УНСоюзу, але є справжньою репрезентацією нашої спільноти в цій країні, в якій наші центральні організації заступлені через своїх представників з однаковими голосами. Тим самим УКК репрезентує назовні ті організації, але він не є ані їхнім зверхником, ані контролером, ані ідеологічним виразником. У внутрішніх справах УКК є радше „форумом" для багатьох наших громадських відтінів, на якому може зустрічатись теж багато суперечностей, але їх вирішується звичайним демократичним порядком, більшістю заступлених голосів. Тим то, хоч і за рішення та працю УКК відповідальна вся наша спільнота, отже й УНСоюз ,проте ці рішення не завжди мусять іти по лінії і віддзеркалювати напрямні і становище УНСоюзу, чи будь-якої іншої складової організації.

Своє становище до УКК з'ясовують поодинокі організації окремими резолюціями з нагоди своїх конвенцій чи зборів. Це становище з'ясував і УНСоюз у резолюціях минулорічної конвенції, на якій були заступлені представники Відділів УНС в ЗДА і Канаді та в яких м. ін. рішено: „Піддержувати всіми нашими силами наші центральні репрезентації, УККА і КУК, та їх кожночасні акції, скеровані на допомогу визвольним змаганням України . . . Плекати і закріплювати довершену в рямках УККА консолідацію українських політичних та громадських груп".

Таке становище повинно бути міродайне і для Відділів УНС і для всіх його членів. Це повинні вони мати на увазі головно тепер, під час підготови до 6-го Конґресу Американських Українців, і поробити всі можливі заходи, щоб вислати на той Конгрес якнайбільше своїх представників, які могли б конструктивне відношення УНС до УКК піддержати своїми голосами.

Роман Олесницький

„АМЕРИКАНСЬКЕ РУСОФІЛЬСТВО"

(1)

Важко дошукатися причини, чому серед українського громадянства постало переконання, немов би ЗДА, як держава, і американці, як нарід, — традиційно русофільські. Здогадно причина може бути в тому, що росіяни, як одиниці ,зуміли здобути собі доволі поважні позиції в американському науковому світі, звідси повели вмілу пропаганду на користь російської історіографії, літератури, мови і т. д. Також не треба забувати про зверхні впливи на американську опінію великої кількости жидівської еміграції, яка прибувала в Америку з б. Російської імперії широким руслом і, без огляду на місце походження (Україна, Литва, Білорусь і т. п.), завсіди подавала себе за російську.

Та, які не були б причини українського переконання про американське здогадне русофільство, таке переконання у нас глибоко закоренилось. Вистачає заторкнути будь-яку тему в українському товаристві ,яка відноситься до ЗДА та Росії, і зразу почуєте від когось з розмовців голосний, мов присуд, і недопускаючий до дальшої дискусії вислів: „Алеж бо американці, це — історичні русофіли". Або: „Диваіться, як щедро Америка допомогла цареві Олександрові II, коли він в 1867 році потребував грошей — дали йому за обмерзлу пустелю — Аляску більше як 7 мільйонів долярів. А тоді це, пане, були гроші, не такі як тепер!"

Цікаво, що тема розвивається в подібний спосіб також і тоді, коли розмова йде на тему „коекзистенція — визволення" або хоч би навіть „Радіо Визволення".

Тим часом, у першу чергу треба взяти до уваги не тих кілька фактів, що в американських університетах працює кілька десятків російських учених, і що вони зуміли запровадити в американську публічну опінію багато фальшивих інформацій про підкорені Москвою народи — важно прослідити, наскільки офіційна американська політика, та, яку можна прослідити з історичних фактів, була колинебудь русофільською, або принайменше толерувала експансивний похід російського імперіялізму. Факти показують, що відповідальні американські державні мужі, а з ними і офіціяльна американська політика, як правило, не тільки не були русофільськими, а навпаки, були завсіди тим чинником ,який стримував стихійну навалу російського імперіялізму, де б він не появився. Очевидно, що з кожного правила мусить бути виїмок, а таким виїмком в американській політиці, скерованій проти російського імперіялізму, було русофільство 12-річної президентури през. Френкліна Д. Рузвелта, — період, який просякнув на деякий час першу каденцію през. Трумана. Якщо відкинемо цих 12-14 років, то решта історії ЗДА виявляє послідовну ворожнечу до царату, большевизму і взагалі Росії, як традиційного аґресора і завойовника чужих земель.

Рямці газетної статті не дозволяють вмістити докладний перегляд усіх історичних та політичних актів ЗДА, які дають доказ, що ЗДА нічого спільного із русофільством не мали і не мають. На це потрібно вичерпної студії, або навіть окремої брошури. Але можна, навіть в рямцях газетної статті, подати найголовніші дані ,які вказують на правдивість цієї тези:

1. Доктрина Монро

Ця доктрина — наріжний камінь американської зовнішньої політики на протязі більше як сотні років — вважається загально тільки як осторога европейським державам, що американський континент не може бути більше предметом колонізації. Натомість забувається, що основною причиною, задля якої постала потреба проклямувати доктрину Монро, була російська агресія, яка йшла на Америку двома крилами — безпосередньо через зголошення претенсії Росією на північно - західнє узбережжя Америки аж до 51° рівнобіжника північної ширини, і посередньо — обітницею царя допомогти еспанському королеві здавити самостійницький рух (Сімона Болівара) у Південній Америці. Відомо, що фактичним автором доктрини Монро був Джон Квінсі Адамс ,пізніший президент, а тоді державний секретар кабінету през. Монро. В лютому 1822 р. посол Росії у Вашингтоні, Полетика, повідомив секретаря Адамса, що цар Олександер I видав указ, яким зголосив свою претенсію на „північно - західній берег Північної Америки від протоки Берінга аж до 51° північної ширини". Секретар Адамс не дав себе цим указом збити спантелику, і мабуть з тої причини Полетика був відкликаний, а на його місце прийшов до Вашингтону граф де Тюль. Тим часом, посол ЗДА в Петербурзі, Мідлтон отримав інструкцію повідомити російський уряд, що ніяких територіяльних прав Росії „не можна визнати на цім континенті, бо росіяни не мають на ньому будь-яких поселень за винятком того що в Каліфорнії". Кілька місяців пізніше секретар Адамс у розмові з послом графом де Туль заявив, що „ми будемо заперечувати домагання Росії на якенебудь територіяльне право на цім континенті і ми виразно приймаємо принцип, що американський континент вже більше не є предметом яких-небудь нових европейських колоніяльних заходів". Остання частина цього речення увійшла дослівно в текст пізнішої звісної доктрини Монро. Отже, маємо наявний доказ, що вістря доктрини Монро було звернене проти Росії та її імперіялістичного походу. Що більше, коли вже після проголошення доктрини Монро (2 грудня 1823 р.) в квітні 1824 р. ЗДА уклали з Росією конвенцію відносно мореплавства в північній частині Тихого океану, і ця конвенція ствердила, що російські привілеї (риболовства і т. д.) не можуть сягати на південь від 54° 40' північної ширини, бувший през. Медісон вислав президентові Монро гратуляційного листа, в якому сказав, що Америка стала „передовою потугою в затриманні експансивної амбіції Росії".

Слід ще згадати, що ЗДА, вже на спілку з Великою Британією, перекреслили пляни царя допомогти еспанському королеві відвоювати втрачені колонії в Південній Америці.

Секретар Адамс зумів своєчасно спаралізувати пляни Росії, бо він добре знав, що це таке Росія і куди вона прямує: перед тим він був впродовж кількох років послом ЗДА в Петербурзі.

2. Східньо - азійська політика секретаря Сюарда і Аляска

Кілька десятків років пізніше, тогочасний сенатор стейту Ню Йорк, Вільям Генрі Сюард, обороняв доцільність анексії Формози (про це автор цих рядків згадував недавно в статті про Формозу), маючи на увазі, що така база коло берегів Азії потрібна для ЗДА не тільки для того, щоб забезпечити американські торговельні інтереси з Китаєм, але також для того, щоб стримати експансію Росії. Сюард виразно стверджував, що Америці прийдеться колись зударитись з Росією на східньому узбережжі Азії (пророчисті слова, коли пригадати Корею і теперішню кризу довкола Формози). Як державний секретар за президента Линколна, Сюард був надто зайнятий конфліктом з Великою Британією у справі бльокади Півдня в тогочасній громадянській війні, але про загрозу для тихоокеанського басейну збоку Росії він ніколи не забував.

Я. Петрів

„ЗАБУТИЙ" АФГАНІСТАН

Великі літера на перших сторінках газет запевнюють читача, що з чорних хмар, навислих над водами Формози, ось-ось вдарять громи „великої війни". Та в декого, що слідкує за тактикою совєтської експансії, зроджуються сумнів: чи не є ці темні хмари тільки грубою димовою заслоною, що має відвернути увагу західнього світу від інших, на підступний удар неприготованих, місць? Такі думки приходять, коли уважно читати „нецікаві" короткі вісті, непомітні між сяжневими реклямами нового крему краси та оказійного випродажу зимового взуття.

Ось деякі: Ню Делі, 13 січня. Афганістан ратифікував договір про закупно в Совєтах на 2,100,000 дол. устаткування для публічних робіт.

Лондон, 19 січня. Радіо Пейпінг повідомляє про встановлення нормальних дипломатичних взаємин між червоним Китаєм і Афганістаном.

Карачі, 4 лютого. Афганський прем'єр Сардар Могаммед Дауд Хан підписав низку договорів з СССР, що дають Совєтам багато привілеїв. Совєти будують в Афганістані нафтопроводи, шляхи, шпихліри . . .

Афганський емір Абдур Рагман, що володів цією країною наприкінці 19 ст., писав у своїх споминах: „Афганістан — це жертвенний козел ,що опинився між (британським) левом та (московським) ведмедем; вони тільки й ждуть першої нагоди, щоб його пожерти".

Часи, коли були два суперники, що бажали проковтнути цю гористо - пустинну країну, були „добрими" часами. Суперники — Англія та Росія — завидували один одному здобичі, і афганський козел зостався при житті по сьогодні. З 15 серпня 1947 р. одного суперника не стало: в цей день англійські прикордонні відділи, що стерегли гірський просмик Хайбер — головний шлях з Індії до Афганістану — стали на струнко, щоб віддати почесть біло - зеленому прапорові нової держави Пакістан, а потім завантажились в ешелони і від'їхали додому, у мрячний Альбіон. Та від цього козлові зовсім не легше.

Совєтські зазіхання на Афганістан — це продовження політики царської Росії за доступ до теплих морів. Ще не кріпко сиділи большевицькі вожді на кремлівському престолі, а вже за договором з 28 лютого 1921 р. совєтські торгпреди відкрили свої бюра в Газані та Кандагарі, далеко-далеко від совєтсько-афганського, зате зовсім близько від афгансько-індійського кордону. Якого роду „торговельні" справи ці торгпреди хотіли полагоджувати, додумувалась Англія; під її натиском Афганістан попросив „гостей" зліквідувати свої бюра.

Совєтську підривну роботу в Афганістані полегшує та обставина, що Афганістан національно неоднорідна держава: панівна етнічна група Паштун творить 53.5% населення. Решта — це таджики (36.7%), узбеки (6%) і ін. Чи не схоче совєтська армія повторити, при нагоді, „визволення єдинокровних братів", що пізніше „одноголосно" виявлять волю об'єднатись з Таджицькою ССР та Узбецькою ССР? Прецедент „возз'єднання" встановили Совєти вже 1946 р., коли, користаючи з післявоєнного нерішучого становища Заходу, змусили Афганістан передати Туркменській ССР область Кашк в північно-західному кутку країни.

Північні округи Афганістану (афганський Туркестан) стали віднедавна ще більшою принадою для загарбників: в 1952 р. недалеко совєтського кордону знайдено багаті джерела нафти. Для їх розроблення поїхала з рамени ОН технічна комісія. Розуміється, совєтський харцизяка кричить: „Лови злодія!" „Ізвєстія" з 21 серпня 1952 р. вмістили статтю на тему: „Технічна комісія ОН — знаряддя американського імперіялізму", і совєтський посол в Кабулі заявив офіційний протест проти діяльности комісії .

Щоб протидіяти совєтським впливам в Афганістані, ЗДА в лютому 1951 р. уклали в Афганістані договір про допомогу в рамках „4-ої точки". Країна потребує технічної та фінансової допомоги головно в розбудові комунікаційних шляхів (в Афганістані, що простором більший за Україну, немає зовсім залізниць) та місцевого промислу.

Однак совєтські агенти встромили свої руки і в міжнародні стосунки Афганістану. Одноплемінники афганців живуть і по тому боці афгансько - пакістанського (раніше афгансько - індійського) кордону. Британська адміністрація Індії вела довгі криваві війни в Афганістані ще з 19 ст. ,що закінчились вичищенням взаємних кордонів, але прикордонні інциденти та сутички ніколи не припинялись. З хвилиною створення держави Пакістану вони ще прибрали в силі. Радіо Кабул веде інтенсивну пропаганду за самостійність восьми мільйонів „єдинокровних братів" — паштун, що живуть в семи провінціях Пакістану, домагаючись відірвати ці області і створити з них нову державу — Патаністан. Це й була причина, чому в момент, коли Пакістан приймали у вересні 1947 р. в Об'єднані Нації, єдиний Афганістан голосував проти.

Кореспондент „Н. Й. Таймсу", Сольцбергер, який недавно відвідав Пакістан, виразно вказує, що провідників патаністанського руху оплачує Москва. Ціль Кремлю — внутрішніми трудноцами міжнаціональними суперечками та міжнародніми конфліктами „за межу" послабити і Афганістан і Пакістан, а далі спекти свою печеню — пробити вікно на Індійський океан.

Хто розшифрує совєтський політичний жарґон, може з промови Молотова при нагоді останньої зміни у кремлівській верхівці вичитати шлях совєтської експансії. Ось слова Молотова: „Наші стосунки з Афганістаном розвиваються нормально. Треба з вдоволенням ствердити скріплення приязних взаємин між Совєтським Союзом і Індією. Наші стосунки з двома іншими азійськими країнами — Бурмою та Індонезією — міцніщають".

Це — совєтські осяги в той час, коли публічна опінія Заходу загіпнотизована двома-трьома скелями біля берегів Китаю.

Віктор Приходько

ЗА ІНДИВІДУАЛЬНУ ТВОРЧІСТЬ

Коли звернемося до здобутків нашої, української, культури — літератури, науки, мистецтва, то з певним здивуванням сконстатуємо, що все те переважно „стара ґвардія".

Коли, — ось недавно ,— українські Ді-Пі. прибули з Европи до Америки, то хтось — чи не покійний д-р Л. Мишуга, — підкреслив, що лише одним пароплавом на територію Америки прибувало більше української інтелігенції, ніж приїхало її протягом попередніх 50 років.

І ось, власне, тут оця різниця не в нашу, сучасників, користь . . .

В чім же тут річ, де джерело і причина цього безперечно сумного явища?

Ми свідомі того, що порушуємо тему досить широку, і що коли дошукуватись причин „ялиности нашої доби", то є їх не мало, і, — можливо, — на цю тему захоче висловитись більше людей.

Маймо на увазі насамперед працю індивідуальну, якусь інтелектуальну працю для України, для української культури. Працю, що, справді, може дати задоволення, заспокоєння і навіть відпочинок .Такої інтелектуальної праці є і може бути дуже багато. Це — передусім — переклади на українську мову. З англійської, французької, німецької, польської, чеської і т. д. Переклади творів белетристичних, наукових, публіцистичних. З різних-прерізних галузей науки і життя. І, навпаки, переклади з мови української.

Скажуть: не всі можуть писати, перекладати.

Тоді є інше заняття: читати. Читати не тільки для себе, для власної користи й задоволення, але, знов таки, в інтересі української справи.

Маємо одну галузь, де мусимо читати дуже багато, а, тим часом, нема кому цього робити. Це — сфера міжнародної політики, яку мусимо опанувати ,оскільки хочемо бути чинником тої політики. Всі ми знаємо, що міністерства закордонних справ затруднюють сотні й тисячі людей, щоб бути „в курсі політики". Тим часом, про наші можливості краще не згадувати. Отже, та численна наша інтелігенція, якої маємо, порівнюючи, так багато, — і то часто висококваліфікованої, — мала б і мусіла б заступити і виповнити цю прогалину.

Кожного тижня, а навіть кожного дня виходять численні політичні праці — мовами англійською, французькою, німецькою, польською, російською, що трактують питання, які найближчим способом торкаються також нашої проблеми, а, тим часом, ми не посідаємо апарату, щоб опанував ту літературу, бодай, в десятій частині. Тож тут — величезне поле для культурної, а разом з тим, під оглядом національним, висококорисної праці для української справи.

Що ця праця потребує певної організації і певної централізації та керівництва, — річ ясна. Але сьогодні маємо досить компетентних установ, які нею могли б і мусіли б зайнятись. Всюди знайдуться люди, що могли б керувати отим читанням чи, краще сказати, студіюванням певних галузей в окремих мовах. Вони роздобували б, розсилали чи рекомендували відповідну літературу громадянам на провінції, що зголосились би до такого вільного студіювання. Було б вже великим поступом, коли б окремі особи взяли на себе обов'язок систематично переглядати хоча б провідні політичні органи певних держав і народів .Ми певні, що це, внаслідку, дало б не одну цікаву й корисну розвідку, а й наша преса і наше суспільство на тім багато скористали б, дістаючи поважну джерельну інформацію. Але для цього, загально кажучи, мусимо зробити певну „перебудову", та при гуртовій праці — не занедбувати теж індивідуальної, кабінетної.

Тож мусимо перебудуватися: замість многочленних засідань, — до праці інтелектуальної, індивідуальної.

А побачимо, ,що справді зробимо щось реальне і корисне . . .

П. Шандрук

ЦЕ БУЛО ТАК!

(Про мою розмову з генералом Власовим, про Український Національний Комітет та про 1-шу Українську Дивізію)

(1)

Вступ

Д-р М. Антонович в імені редакції „Розбудови Держави" запропонував мені написати вияснення до книжки: Juergen Thorwald: „Wen sie verderben wollen". Bericht des grossen Verrates, Stuttgart, Deutschland, 1952. Ця книжка — це, головним чином, велике справоздання з наставлення і політики Гітлера, його підручних та цілого ряду його опонентів до національних рухів народів СССР під час другої світової війни. Одним з кардинальних питань, насвітлюваних в цій книжці на підставі численних авторитетних джерел, є питання визвольних змагань України в тім часі, зокрема досить місця присвячено Українському Національному Комітетові та мені.

Ініціятиві д-ра М. Антоновича, що, певно, в достатній мірі поінформований про мою діяльність в характері Голови УНКомітету та Командуючого УНАрмією, завдячую можливість, на жаль лише коротко, насвітлити певні моменти з тогочасної дійсности та моїх потягнень.

В покажчику джерел до книжки між іншим подано ім'я одного з найбільших, як мені вже тоді було відомо, й одного з найвідважніших опонентів Гітлера та його кліки в справі трактування народів Сходу Европи, що опинилися під німецькою окупацією, зокрема одного із знавців та прихильників української проблеми, — проф. д-ра Ф. Арльта*. Тому до певної міри насвітлення в книжці українського руху під час війни — безстороннє, але автор користався ще й іншими джерелами, що впровадило до книжки певні недокладності та навіть перекручення фактів.

Коли йде про д-ра Ф. Арльта, то я пізнав цю під кожним оглядом бездоганну людину враз із кількома його співробітниками та однодумцями, що цілком поділяли його політичне наставлення, дня 29 листопада 1944 р. Від тої хвилини я мав від нього велику підтримку в усіх моїх починах. В тогочасній внутрішній німецькій ситуації при моєму становищі та моїй ініціятиві, підтримка збоку д-ра Арльта була в першій мірі для нього, як німця, нераз такою ризиковною, що він міг звичайно наложити головою разом зо мною — факт, який він тепер замовчує.

Отже д-р Арльт, що дав П. Торвальдові аж 28 писаних реляцій, між іншими подав і такі: No. 11. — Die Besprechung General Schandruk — General Wlassow та No. 18. — General Schandruk in den letzten Kriegsmonaten, добре знав всі тогочасні події та мої рішення, хоч не міг в повній мірі знати підстав моїх рішень, які випливали з мого світогляду і, очевидно, ґрунтувалися на наших українських внутрішніх відносинах. Одначе поза тим ще є в книжці певні недокладності, які могли знайти місце з тої причини, що автор, здається людина невійськова, поробив свої персональні доповнення та висновки, що зрештою є нормальним явищем. Усе ж, на жаль, є справді неправдиве насвітлення певних фактів, але в тім випадку автор покликається безпосередньо на інших своїх реляціоністів, зокрема на полковника Герре-Данко, про існування якого в тому часі я не знав і вперше з книжки довідуюся про нього, бо ані в моїх нотатках, ані в моїй пам'яті він не фігурує.

Отже пишу ці вияснення й спростування так в інтересі тогочасної української дійсности, яка вже ввійшла і далі входить в історію наших визвольних змагань, як і в інтересі власнім — можливо з деяким запізненням. А то тим більше, що вже на початку 1953 р. я прочитав у Bellona за 1953 р., ч. 1. рецензію на книжку J. Thorwalda, і тоді мене був здивував кінцевий уступ рецензії, підписаний „F. K.", в якому рецензент, здається доплomований підполковник, досить дискретно пише: „ . . . дивізія українська ушла видаю (большевикам П. Ш.) тилько дзєнкі мондрей політице єй довудци і єго нємєцкєго дорадци, ктуржи витлумачилі анґльосасам, же жолнєже тей дивізії походзілі з Всходнєй Малопольскі, же та била заґарнєнта допєро в 1939, вєнц билі оні вшисци обивателямі польскімі". Вже тоді відразу з тої рецензії була мені насунулася думка, що тут під командиром Дивізії розуміють мене. При тім мушу навести слова Й. Торвальда (стор. 575, уступ 2), коли він правильно пише: „In diesen Tagen war Schandruk selbst bei der Division erschienen. Als Oberbefehlshaber der Streitkraefte des Ukrainischen Nationalkomittes..." Хіба, що далі треба розуміти його вирази про моє пов'язання з Дивізією, як з частиною „Streitkraefte" — не могло бути ані натуральним, ані навіть можливим і потрібним для мене, як голови УНКомітету робити переформацію на командира Дивізії. Але чого ж вимагати від чужинців, коли в книжці, виданій Українським Конгресовим Комітетом: „Україна в другій світовій війні" вираз із одного з меморіялів „під командою генерала Шандрука" передано виразом „командир Дивізії генерал Шандрук."

І на кінець ще одна важлива справа: свого часу я був прирік св. пам'яті п. Президентові А. М. Лівицькому, що на протязі 10 років не забиратиму публічно слова про тогочасні події. Десять років минає, але я особисто вважаю, що ще не прийшов час на повне насвітлення тих подій, тому переходжу до порядку дня над ґенезою УНКомітету та всіми причинами політичними, громадськими чи мілітарними, які обумовлювали його постання і діяльність, і обмежуюся лише виправленням та вясненням неточностей, спостережених у книзі Торвальда й лише у дотичних місцях насвітлю мої особисті тогочасні міркування, що впливали на мої рішення для створення сприятливих умов або для реакції на обставини які вже були заіснували.

(Продовження буде)

---

* Д-ра Ф. Арльта за його політичні погляди в р. 1942 з наказу Гітлера приділено в характері рядовика до одної з панцерних дивізій і тоді він був важко ранений у голову, що можливо й врятувало його від смерти на фронті. Рівно ж згадую завжди великого знавця української проблеми, високо-культурну людину проф. д-ра П. Вернер-Маркерта (P. Werner-Markert), що теж багато мені помагав — він теж був переслідуваний гітлерівцями. І ще одна людина з німецьких кругів сприяла нам, зокрема мені — це був директор Східнього Департаменту Міністерства Сходу (Ost-Ministerium) проф. д-р фон Менде. З ним я мав такий випадок: одного разу він запросив мене листовно на побачення; запрошення було надруковане на бляншеті Minister fuer die besetzten Ostgebiete. Я повідомив його, що, мабуть, зайшла помилка, бо вже нема ніяких „окупованих східніх просторів" і що я не можу говорити з представником фіктивної установи. Цей джентлмен мене відразу перепросив за недогляд, виразно зазначивши, що вони не мають можливости (а може вже й потреби! — П.Ш.) надрукувати інші бляншети. На це я сказав, що можна до мене писати не на бляншеті, а на чистім аркуші паперу. До речі, проф. фон Менде вистарався в Державному Банку (Reichsbank) позичку для УНКомітету в 80.000 нім. марок, з якої інтендант штабу Армії виплатив утримання старшинам (усім рівно по 200 марок) та воякам (по 50 марок), як теж передав певну суму для виплати воякам 2 Української Дивізії за 2 місяці, та виплачував по 30 марок жінкам наших вояків, що зголошувалися за допомогою. Решту, щось коло 18.000 марок, після ліквідації УНКомітету передано Урядові УНР. Десь в 1947 році в Мюнхені один з наших „діячів", а за ним поляк Сівек з комітету політично-переслідуваних за режиму нацистів розпустили байку про одержання мною від німців мільйонів. Я особисто жив на уділену мені В. М. Кубійовичем позичку в 5.000 марок, а потім у липні 1945 р. д-р Л. Макарушка дав мені на видатки, зв'язані з справою Дивізії та на подорож до Дивізії враз з о. М. Левенцем та одною перекладчицею, 20,000 марок.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За пресою і радіом)

ПЕРЕБУДОВУЮТЬ СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Як подає радіо-Київ, Центральний Комітет комуністичної Партії України ухвалив — у зв'язку з загальною перебудовою сільського господарства С-ССР — збільшити на Україні засівну площу під кукурудзою. Продукція зернових культур в Українській ССР має збільшитися до 1.885 мільйонів пудів протягом наступних чотирьох років. До 1960 року під кукурудзою має бути зайнято 26 відсотків усієї засівної площі України, а продукція кукурудзи повинна становити 35 відсотків загального врожаю. (В 1935 році кукурудза становила лише 9 відсотків усього врожаю). Центральний комітет комуніст. партії України вирішив, що для цьогорічного засіву кукурудзи треба призначити 5 мільйонів гектарів землі. Минулого року під кукурудзою в усьому Совєтському Союзі було тільки 3,500,000 гектарів.

НАЙБІЛЬШИЙ БОТАНІЧНИЙ САД НА УКРАЇНІ

Як подає Радіо-Київ, у горішній частині Києва над Дніпром створюється ботанічний сад Академії Наук УССР, що має бути найбільшим ботанічним садом на Україні. На території нового саду вже висаджено понад 15,000 різних видів рослин, серед них 1,200 ґатунків овочевих дерев, 300 ґатунків винограду, 150 ґатунків субтропічних рослин, 600 ґатунків троянд. Вже плодоносять китайська цитрина, амурський оксамитник, китайські мореллі, гібридний ґатунок винограду, який добре зимує в умовинах Києва без укриття. Наукові працівники-селекціонери виплекали в ботанічному саду нові ґатунки квітів.

КОЛГОСПНІ ДОЯРКИ ЗВІТУЮТЬ

17-го січня в драматичному театрі в Ужгороді відбулося обласне звітування доярок про їхню роботу на колгоспних фармах. В звітуванні взяла участь делеґація „передовиків тваринництва" Чернівецької области, які змагаються з Закарпаттям. З доповіддю про те, в яких умовинах зимує в колгоспах худоба, виступив заступник голови виконавчого комітету Стадильний. Доярка Марія Олечко розповіла, як вона зорганізувала догляд за худобою і „добилась від кожної корови по 4,461 кілограмів молока".

„МІСЯЧНИК КНИГИ" НА ТЕРНОПІЛЬЩИНІ

У Тернопільській області закінчився „Місячник книги", проведений з ініціятиви трудящих Теребовлянського району, — повідомляє київська „Радянська Україна. — Українські письменники: М. Нагнибіда, Д. Білоус, В. Петльований та В. П'янов, які з цієї нагоди побували на Тернопільщині, провели літературні вечори в селі Підгайчики, Теребовлянського району, в Кременчуцькому педагогічному інституті у Тернополі і в Чорткові. Письменники зустрілися також з учнями старших кляс тернопільських шкіл, побували у селі Великий Ходачків, Козлівського району на Тернопільщині, де відвідали могилу українського новеліста Тимофія Бордуляка. На літературних вечорах разом із київськими письменниками читали свої твори: К. Житник, В. Анохін, В. Колодій та інші члени Тернопільського літературного об'єднання.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

Відділ УНС ім. Д-ра Луки Мишуги

Дня 13-го лютого тут, в залі Горожанського Клюбу, відбулись збори 153-го Відділу Українського Народного Союзу, на яких винесено одноголосне рішення назвати Відділ іменем сл. п. Д-ра Луки Мишуги.

Відкриваючи збори, голова Відділу, п. Штойко закликав присутніх вшанувати однохвилинною мовчанкою пам'ять найбільш активного американсько-українського діяча та заслуженого українського патріота, покійного головного редактора „Свободи" — д-р. Луку Мишугу. Опісля прийнято слідуючий денний порядок нарад:

1. Звіт з діяльности за місяць січень.
2. Намічення пляну праці на майбутнє.
3. Підшукання назви для Відділу.
4. Дискусія, внески та запити.
5. Закриття.

Секретар Відділу в своєму звіті виказав відпровадження в місяці січні до головної каси Союзу $114.88.

Крім цього розпродано всіх замовлених 30 календарів „Свободи" на 1955 р.

Що до приєднання нових членів, секретар, будучи обтяжений іншими громадськими обов'язками не був спроможний приєднати більшого числа нових членів. За звітовий час секретар приєднав тільки 10-ох нових членів, запевняючи однак Управу, що побільшить це число до кінця лютого до 15-ти.

Приступаючи до слідуючої точки, тобто наміченого пляну праці Відділу на майбутнє, порушено проблему приєднування нового членства. Після дискусії прийнято рішення, щоб так Управа як і кожний член Відділу зокрема допомагали секретареві дорогою товариських зв'язків приєднувати нових членів.

В ході дальших нарад постановлено зорганізувати 2 імпрези — а іменно у місяці травні — весняний „баль-орхідей", а в місяці серпні — Союзовий пікнік-фестин та запросити до співучасті всі інші відділи УНС у Филаделфії.

Крім цього вирішено, щоб відділ у майбутньому став членом філії УКК та активно включитися в збіркову акцію УКК. При обговорюванні культурно-освітньої діяльности передбачено на осінь кілька рефератів.

По дискусії над підшуканням назви для відділу постановлено одноголосно назвати Відділ 153 УНС у Филаделфії — Відділом ім. д-р Луки Мишуги та рівночасно доручено секретареві подбати про суху печатку Відділу.

На цьому збори закінчено.

ЗА УПРАВУ ВІДДІЛУ:
Ярослав Штойко, голова
Юрій Прокопишин, місто-гол
Іван Одежинський, секретар.

Бостон, Масс.

Вшановано пам'ять Д-ра Л. Мишуги.

Ніхто краще не знав сл. п. д-ра Луки Мишуги, як Відділи Українського Народного Союзу. Не було такої громади в З'єдинених Державах, до якої не приїздив би в гості д-р Л. Мишуга із своїми промовами, чи де не брав би участи у місцевих національних святах. Тому в усіх Відділах УНС-у відчуто його смерть найболючіше, як втрату свого найвірнішого патрона. Тому й наш 238-ий Відділ присвятив неділю 20 лютого ц.р. на поминки по славному Покійнику. В українській православній церкві о. І. Данилевич відправив Панахиду, сказавши перед нею коротку проповідь, в якій накреслив образ Покійного, відомого і в „старому краю", і на скитальщині і на цьому американському континенті. Трагедією Луки Мишуги — казав духовник — було те, що він ціле своє життя поклав для добра України, а не діждався її визволення. — Після церковної відправи численні громадяни Бостону зійшлись до церковної залі, де присвячену д-рові Луці Мишузі Жалобну Академію відкрив голова згаданого Відділу УНСоюзу, п. П. Мороз. Він покликався на постійний заклик, що його робив д-р Л. Мишуга, щоб українська громада вдержувала у себе лад і порядок, бо це перша передумова успіху. Опісля коротке слово виголосив підписаний голрадний У. Н. С-у. Давня українська іміґрація — казав він — добре знала, ким був і що значив д-р Лука Мишуга. Він був головним ініціятором та співосновником всіх найкращих діл в американсько-українській громаді, як Об'єднання, УКК і ЗУАДК. Він навчав, що слова не мають значення, тільки діла, а свою прихильність до доброї справи треба доказувати не криком, а тихою грошовою пожертвою. Тому він постійно закликав до народної жертвенности і сам був щедрим жертводавцем. Його вартість для українського народу знали вороги і тому старалися знищити його. Вони оклеветували його і доносили на нього до американських влатей. Комуністи й польські шовіністи зробили неодну прикрість Покійному, але не могли зламати його, ані обезцінити в очах американців, бо д-р Лука Мишуга був зразковим громадянином ЗДА. Передчасна його смерть завдала великого удару Україні і Америці, бо це невіджалувана втрата. Десяток англомовних книжок про Україну, що вийшли з-під його редакції, календарі, Альманахи і тисячі статтей, це плоди його духа і невсипущої праці. Тому плачуть за ним усі свідомі українці, а з ними й українська громада у Бостоні. Вічна йому слава й пам'ять.

Микола Давискиба.

Дітройт, Міш.

Відвідини Голови СУА п. Олени Лотоцької.

В неділю, дня 19 грудня 1954 р. відбулась зустріч п. Олени Лотоцької з українським жіноцтвом Дітройту-Схід в приміщенні української парафіяльної школи при вул. Мек Дуґел. Вже вчасним пополуднем велика заля в підвалі школи почала заповнюватись прибулими. О год. 3-ій голова 5 Відділу СУА п. П. Будзол відкриває зібрання, вітає гостю та передає їй слово.

П. Лотоцька інформує приявних як СУА дістався до Національної Ради Жінок Америки, та як вона, як голова цієї організації, ввійшла в склад американської делеґації на Конґрес Міжнародної Жіночої Ради в Гельсінках — Фінляндія. Дальше зупиняється вона на обговоренні праць поодиноких Комісій на Конґресі та переходить до накреслення ролі, яку їй прийшлось відіграти як українці — єдиній представниці жінок слов'янських народів взагалі (жіночі організації з-поза залізної заслони не були на Конґрес допущені). Реферати „Творення навчальних станиць у таборах залишенців" — акція Комітету „Мати й Донька" в комісії опіки над дитиною і в комісії жінок праці „Праця жінки в УССР" в англійській мові роздані на Комісіях, були предметом дискусії на пленум.

Прелеґентка закликала приявних до скріплення єдности, до ставлення ідеалів національних понад партійні, до пожвавлення праці, а від себе обіцяє наполегливо працювати дальше для здобуття українському жіноцтву належного місця на міжнародній арені.

Після обговорення справи Конґресу, п. Лотоцька поділилась своїми враженнями і поміченнями з відвідин українських осередків в Німеччині, Франції, Італії і Англії.

Обговорюючи справи залишенців в Німеччині, вона підкреслила особливо жертвенну працю українського жіноцтва в ділянці виховання дітвори і молоді (дитячі садки, школи, організації молоді), працю тим важчу, що загал емігрантів цілує психічне заломання під впливом свідомости, що дуже важко, а то й неможливо вдістатись їм у вільний світ. Тому вона закликала приявних удержувати як найтісніший зв'язок з залишенцями, передовсім організовано через наші допомогові організації. Допомога індивідуальна викликує радше в багатьох випадках ворогування. Зате радить індивідуально висилати українські книжки, газети і журнали.

З побуту у Франції прелеґентка довше зупинилася на відвідинах п. Петлюрової. Пані Петлюрова, хоч як підірвана на здоров'ї та прибита дуже великими життьовими обставинами, заховала все ж таки усмішку радости і признання для всіх тих, що клопочуться коло української справи і всім їм передала свій сердечний порвіт.

В Італії відвідала прелеґентка п. Коновалець, вдову по сл. пам'яті Евгені.

В Англії на особливу увагу заслуговує доля б. дивізійників, вона незавидна, тому треба думати про спроваджування їх до Америки і Канади в міру, як квота буде позволяти.

Після зібрання відбувся чайок, де в незвичайно теплій і сердечній атмосфері продовжувано дискусію, особливо на виховні теми. Висунуто думку присвячувати більше уваги нашим молодим матерям, подати їм допоміжну руку у виховуванні молодого покоління (Клюби Матерей). Відносно виховання молоді не від речі було б організовано піддержати ці американські круги, які добачаючи неґативний вплив кіна, каміксів, телевізії, почали вже боротьбу за більш відповідний добір програм і здержання невідповідних видань.

На розмовах і дискусіях час проходить швидко і нам приходиться прощати Гостю. Проводимо її до дверей і прохаємо не забувати про Дітройт.

М. С-чук.

ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ Д-ра МИШУГИ

СКЛАДАЮЧИ, ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА ЙОГО МОГИЛУ, ПОЖЕРТВИ НА НАРОДНІ ЦІЛІ

Згідно з останньою волей сл. п. д-ра Луки Мишуги, проголошено, що замість квітів на Його могилу можна складати відповідні пожертви на поодинокі народні цілі. Всі пожертви будуть розділені на такі цілі, які бажали собі жертводавці, а хто відносно цього не висловив жадного бажання, тоді виконавці волі Покійного призначать непризначені на жадну спеціяльну ціль фонди на таку ціль, яка, в їхньому найкращому переконанні, найбільше відповідала б волі і побажанням Покійного чи була б відповідним вшануванням Його Пам'яті.

СПИСОК Ч. 2.

Д-р Степан Гик	$100	ОбВУА, Від. Н. Йорк	10
Степан Куропась	25	Юліян Баранюк	10
Святослав Гординський	25	В. Бачинський	5
Василь Шанайда	25	Ярослав Балабан	5
Д-р Рост. Сочинський	25	Осип і Анастазія Кочан	5
Ольга і д-р М. Кузьмовичі	20	Евдокія Волошин	5
Олена Федак-Шепарович	15	о. Петро Білон	5
Адв. Іван Романишин	15	Іван і Ева Дудяк	5
Ів., Ольга і Ель. Барабаш	15	Дмитро Яремко	5
Дмитро Шмаґала	10	Вол. і Анастазія Ваґнер	5
Роман Карбівник	10	Юстина Прибила	5
Д-р Юрій Фединський	10	Василь Коцюба	5
Олена Штогрин	10	І. Коровицький	5
Адв. Роман Смук	10	Адв. Анна Чопик	5
Д-р Теодор Парфанович	10	Богдан Кравців	5
Іван Кокольський	10	Степан Кікта	3
Антін Маланчук	10	Один Дацько	3
Юрій і Ніна Тучапські	10	Проф. Б. Загайкевич	2
Лев Ясінчук	10	Степан Женецький	2
Д-р Вол. Калина	10		
Теодор Чорний	10	Разом	$480

З Відчитової Залі

„МИ МУСИМО БУТИ ПРИГОТОВАНІ . . ."

У приміщенні УВАН в Ню Йорку, дня 20-го лютого ц. р. д-р Арнольд Давидович Марголін виголосив доповідь про творчість визначного й передового російського історика й філософа: Георгія Федотова.

А. Марголін цитував багато місць із збірки „Новий Град", де Федотов в розділі „Судьба Імперії" — передбачає кінець російської імперії, на руїнах якої постануть самостійні держави.

Цікаву доповідь А. Марголін доповнював своїми враженнями із приватних розмов з росіянами. Свого часу Абрамович запевняв Марголіна про ріст російського демократичного руху. А. Марголін з цікавости запитав, скільки членів має демократичне російське об'єднання. В розмові довідався, що на 100 членів — 80 жидів, а 20 москалів. Д-р Марголін йому відповів, що серед українців — багато більше демократів.

При кінці свого реферату, д-р Арнольд Давидович Марголін запропонував УВАН, щоб перевидали на англійську мову збірку Федотова „Новий Град", бо ці думки, висловлені російським вченим демократом, напевно знайдуть зрозуміння і прихильників в цілому світі. Федотов був тим, який дивився правді в очі і мав відвагу про це писати.

Один із дискутантів запитав А. Марголіна: чим можна пояснити це явище, що майже всі американські жиди, що вийшли з України, допомагають російським імперіялістам. Для прикладу — запитувач згадав публікацію Ю. Лайонса, в якій є згадка про Федотова, але не така, про що говорив д-р Марголін. Д-р Марголін відповів, що Лайонс вийшов з під Совєтів, а про інших не знає.

Проф. Вол. Дорошенко, забираючи голос в дискусії, пригадав присутнім про студентські часи в Москві і Ленінґраді та про його знайомство і дискусії з визначними росіянами, які часто співчували українцям, але коли йшла мова про самостійність України — то вони негайно реаґували, мовляв такого ніколи не може бути, бо як може існувати Росія без України. Проф. Вол. Дорошенко пригадав про „білих круків", які були й є серед росіян, але це не значить, що ми маємо спочивати. „Ми мусимо бути приготовані до боротьби з москалями", — схвильовано заявив проф. Вол. Дорошенко.

Збори закрив проф. Ветухів, який відкрив доповідь — привітанням присутнього президента УНР — д-ра В. Витвицького, якого оплесками привітали присутні, яких було понад 19.

Р. С.

Ґренд Рапідс, Міш.

Роковини 22. січня.

Невелика українська громада в Ґренд Рапідс відзначила цьогорічні роковини 22-го січня Богослуженням в намірення українського народу, відправленим в українських церквах обох віровизнань, та скромними сходинами, на яких ухвалено відповідні резолюції.

За те більше уваги звернено на пропаґандивну сторінку роковин. В центральній Міській Бібліотеці улаштовано невелику виставку зразків українського народнього мистецтва. Герб і прапор України, українські поштові значки (оригінальні та значки УНРади на еміґрації) та книжки в англійській мові з інформаціями про Україну, українців та українське мистецтво доповнювали виставку.

Рівночасно у відділі бібліотеки улаштовано виставку англійських публікацій про Україну. Герб та карти України, цілий ряд картин із видами України та сценами з життя на Україні, проклямація губернатора стейту з проголошенням Українського Дня та плякати з протестом проти Совєтського народовбивства на Україні були включені у виставку.

Обі виставки тривали два тижні.

Один із місцевих англійських щоденників помістив знимку виставки українського народного мистецтва та короткі, але вичерпні інформації про значення роковин 22-го січня.

В другому щоденнику появилися два листи до редактора, автора цих рядків — один про роковини 22-го січня взагалі, а другий про молитви за Україну, виголошені достойниками обох Українських Церков у Конґресі.

Як і в минулому році, зроблено — за гроші зібрані між місцевими громадянами — подарунок книжок про Україну місцевим бібліотекам та школам. В цьому році подаровано 1 примірник Підгайного "Island of Death" та 5 прим. В. Січинського "Ukraine in Foreign Comments and Description".

Д-р Роман Верес.

З наших буднів

„БАГАТО НЕБА" — МАЛО ГРОШЕЙ

Іван Франко сказав колись про Лесю Українку, що це одинокий мужчина (в тогочасній) українській літературі.

„Думаю, що якби Франко жив сьогодні, між нами, то може сказав би подібний комплімент Докії Гуменній. Так, Докія — це відважна дівчина! Це перша українка в Америці, що відважилась жити з літератури.

— Невже таке чудо можливе? — спитаєте з недовір'ям. Проте, Америка — це країна несподіванок. Якщо хтось не вимагає від життя нічого, або дуже мало, а всю свою творчу снагу і кожний цент присвячує для того, щоб показати землякам, як „багато неба" в цій прекрасній країні — то, звичайно, в той спосіб з літератури жити можна.

Жити, чи животіти — це вже дрібні, не варті уваги, мовні нюанси...

Книгу „Багато неба" і декілька інших видала Докія власним коштом, не простягаючи руки до різних Фондів, чи організацій. В неї вже є своя видавнича „система": насамперед довго й терпеливо збирає передплату, потім позичає трохи грошей, трохи заборгується в друкарні і так книжка появляється на світ Божий. Потім розпродує сама книжку, віддає довги і терпеливо шпарує гроші на нову.

Кожного передполудня, в погоду, чи в негоду, можете побачити Докію, як у своїй білій шапочці діловито манджає на пошту при 10-й вулиці, з пакетами під пахою. Це вона йде розсилати на всі сторони світу „Багато неба". Іноді вертається назад з двома-трьома „Моні ордер"-ами, часто з порожніми руками. Іноді теплий-людяний лист від читача, дорожчий за десять „ордерів".

Уявляю собі, наприклад, скільки радости приніс Докії лист від пані К., з далекого Парижу:

„Сьогодні одержала Вашу книжку „Багато неба". От, справді велика радість для мене. Зразу зібрала слухачів, що були біля мене й почала їм читати. Сльози заливали очі. А малий слухач, 7 років, Роман (син Діми) почав кричати: „Ну, читай, читай далі!". Всім дуже подобалися оповідання. Думаю, вдасться зробити громадське читання Ваших творів у Парижі... За Ваш великий і правдивий труд, за Ваше життьове геройство, приношу вам свою сердечну подяку..."

Але й бувають інші листи. Ось вам два зразки тих, „інших":

1. „Дір Сер! (?) Пліз, сенд мі трі юкреніен календерс енд ван інґліш дрім-бук енд ван юкрейніен дрімбук. Тенк ю" — прізвище, адреса.

2. „Книжку, котру Ви мені прислали, не читаючи її, звертаю назад. Мене особисто цікавлять книжки історичні, воєнні, та рівнож оповідання трагічні, також щось із шпіонажі. Так дякую" — прізвище, адреса.

В обох випадках так щасливо склалося, що книжки вернулися назад. Але нераз буває, що ні книжка не вертається, ні гроші не приходять...

— До декого вже третій раз пишу і висилаю свої значки на зворотну пошту і жадного відгуку, — бідькається Докія.

Відгукніться Шановні Забудьки! Пригадайте собі, що десь там, на полиці лежить сиротою так „багато неба", за що у вас просять так мало грошей. Не лякайтесь, що за ваші гроші письменниця розбагатіє, стане мільйонеркою! Ще ніколи такого не бувало, щоб український письменник розбагатів...

А з біди-нужди змарніло дуже багато.

Ікер.

• ПРАЦЯ •
HELP WANTED—FEMALE

ФРИЗІЄРКА
з досвідом у всіх ділянках свого фаху до першорядного сальону Riverdale. Досконала нагода.
Телеф.: LO 8-4912

2 ПРАКТИКУЮЧІ ПІКЛУВАЛЬНИЦІ
з дозволом (Licence) до малої лікарні. Пополудні.
Телеф.: DO 1-5020

Про горобця, славного молодця
— зветься —
нова книжечка Ю. Сірого.
Виписувати з „Свободи".
Ціна тільки 40¢.
"SVOBODA"
P.O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

НА ХРЕСТИНАХ
у пп.
Івана і Зофії Завісляк
зложили на „Визвольний Фонд О.У.Н."
М. Коростіль $10; по $5: М. Флис, В. Девончук, М. Лясота, А. Галайдіда, І. Завісляк, В. Псуй; М. Дворський $3; М. Гладій $2. Разом $45.

ВЕСІЛЬНІ ПРИЙНЯТТЯ
...заплановані до перфектності
Найкращі страви... Фахова обслуга... Велика балева заля й інші гарні залі на прийняття бенкети... забави... й ін. нагоди, що задум. робити.
• Ввічл. обсл.
• Помірк. ціни
• Особл. увага
BEEKMAN TOWER HOTEL
on exclusive Beekman Hill
E. 49th St. at 1st Ave., New York
Banquet Dept. EL. 5-7300

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що на Річних Зборах, котрі відбулися дня 26 лютого вибрано такий уряд: І. Патуляк, предс.; П. Костик, секретар-касієр; заст. Ст. Костів. До Контрольної Комісії: І. Щур і Ст. Костів. Ухвалено, що бенефіт для хворих від тепер буде $5 тижнево через 10 тижнів. Посмертне, як було раніше $100, а член платить на похорон $1.50 Кожний член обов'язково має вплатити раз на рік $1 на підмогу каси, для влаштування якогонебудь підприємства. Збори будуть відбуватись як раніше, в середу, по кожнім десятім в год. 7.30 в У. Н. Домі при Фліт вул. Кожний член має платити свою вкладку що-місяця на зборах, або прислати поштою найпізніше до 25 кожного місяця. Секретар не буде ходити по хатах збирати вкладки і товариство не буде за нікого платити вкладок до Союзу. Кожний член має застосуватись до тієї ухвали, інакше буде суспендований. У всяких справах нашого Т-ва проситься членів звертатись листовно чи телефонічно на адресу нового секретаря: Peter Kostick, 76 Bright St., Jersey City, N.J., Tel.: HEnderson 4-5981. — За Уряд: І. Патуляк, предс.; П. Костик, секр-кас.

ТОРОНТО, ОНТ. — Повідомляємо все членство відд. 432, що річні збори відбудуться в неділю, 13-го березня ц. р., в домі УНО під ч. 297 Коледж вулиця, о год. 2:30 попол. Все членство просимо прибути на означений час. — За відд. уряд: д-р І. Василенко, Я. Верес, В. Гірняк, Д. Фенюк.

BUSINESS OPPORTUNITY

ДЕЛІКАТЕСЕН
Давно заснований. Цілком свіжо відновлений. Добре положення в Йонкерс. Винайм. Тільки з уваги на недугу власник продає по дуже умір. ціні.
Телеф. власника: YO 3-2756

ДЕЛІКАТЕСЕН
Давно заснована. Повне влаштуваня. Биз. положення. Апартамент. Помір. рент — винайм. Дуже помір. ціна. Зайдіть до власника:
330 W. 56th St., New York City
або Тел.: RH 4-4708

Auto Painting & Collission Shop
Модерне влаштування. За дозволом пож. відділу. Биз. положення, $3,000 місячно, легко побільшити. Власник продає по д. умір. ціні. Спільники не погоджувалися. Телеф. власника:
CL 9-0401 or FO 8-7350

БАРА И РЕСТОРАН
Дозвіл на кабарет. Повне влаштування. Свіжо відновлено. Вел. рух кращої публіки. Добрий винайм. Власник продає тільки за $20,000. — 1439 Bedford Ave. B'klyn. Питайте за Mr. Anthony.
After 5 P.M. ST. 3-8605

М'ЯСАРНЯ
Повне влаштування, бизнесове положення — Бруклин. Помір. рент — винайм. Власник виїжджає до Каліфорнії, продає по дуже умір. ціні.
7212 New Utrecht Ave., Brooklyn
CL 6-9238

ТАВЕРНА — РЕСТОРАН
Повне влаштування. Добре положення. $10,000-$11,000 річно Продаж або винайм. Як бажаєте окремо бизнес, або цілий будинок.
WESTERLEIGH AGENCY
499 Jewett Ave., Staten Island
GI 2-4990

• AUTO •

BUY NOW AND SAVE!

'54 Cad. 62 Sed., Air C.	$4295
'53 Cad. Cp. De Vil., 2-T.	3295
'53 Cad. 60 Sp., Pwr. Str.	3195
'53 Cad. 62 Sed., B. Val.	3095
'52 Cad. Limo., Lk. New	2895
'52 Cad. Conv. Pwr. Blue	2695
'52 Cad. 60 Sp. Outs. ..	2595
'52 Cad. Sed., Pwr. Strg.	2495
'51 Cad. Sed., H. Qual...	1995
'53 Olds. 88 Conv.	1795
'53 Chry. N. Yorker Sed.	1695

"AS TRADED BARGAINS"
These are all husky, good looking cars that are offered at substantial savings. See these wonderful bargains now.

'52 Cad. Limo. R. to Go	$2795
'51 Cad. Limo., Bargain	1795
'51 Cad. 60 Sp., v. soud	1745
'52 Buick Sp. Sed., Dyna	1195
'52 Buick RM, Sedan ..	1245
'49 Cad. Sed., Real Buy	1095
'51 Olds. 98 Sed., Hydra	945
'51 Buick RM Sed., Dyna	995
'48 Cad. Limo., Solid Car	795
'51 Stude. Spe., Econom.	595

N. Y. CADILLAC
B'way at 57 St. PLaza 7-4000
BROOKLYN BRANCH
980 Atlantic Ave. NE 8-2500

LIPSIT
Uptown's Oldest & Largest Chrysler - Plymouth Dealer
All Equipt: Radio & Heater
50's Bargain
Buick — 595 .. Chrysler 695
51' Real Values
De Soto — 825 .. Plym. 650
Chrysler — 895 .. Buick 1095
53's Dream's
Chrysler N.Y. Del. p.s. p.b. 1795
Ford — $995
Чисті й гарантовані.
Найнижчі банкові сплати.
2028 WHITE PLAINS ROAD
At Bronxdale Av. Nr. Pel. P'kw.
TA 8-8282. Talk to H. Erdman

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка уважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

• FARMS FOR SALE •

МОЛОЧНІ І КУРЯЧІ ФАРМИ
58 і 96 акр. плеканої землі, 96 високоуправної ріллі, одна біля другої, творили одну цілість. Всі будинки модерні стодоли, кімн. доми з удогідненнями.
GEORGE LICHTL
R 1, Mt. Bethel, Pa.

• REAL ESTATE •

ПРОДАСТЬСЯ 2-РОД. ДІМ
зі склепом (шевська робітня з урядженням) при 280 Grand St., Jersey City, N. J. За інфор. голоситись:
JOHN LASHKEWYCZ
Hackettstown, N. J.
Тел.: Garden 5-9049

GOLDEN AVE. — BRONX
Близ. Allerton Ave. 4-род. доми. 3 кімн. помешкання. Сьогочасні всі муровані. Власник продає ці гарні доми по дуже умір. ціні.
Телеф. власника OL 5-0612
між 1-7 P.M.

GREENVILLE, N. Y. 5 м. від Port Jervis. 8-кімн. дім на 6 акр. землі. Велика веранда, всі удогіднення. „Air conditioned" огрівання. Дім в досконалому стані, треба оглянути, щоб оцінити. ¼ м. від шкіл. Жадає $9,000 — готівки $3,000. Продасться зі стратою. Пишіть: P. O. Box 421, Port Jervis, N.Y. or Call Port Jervis 5-5257.

• MISCELLANEOUS •

ВУГІЛЛЯ ЗРАЗКОВА ЯКІСТЬ **ОЛИВА**

Stove or Nut .. $21.75 ...
Pea .. $17.45 ....
Buck No. 1 or Rice on Reg.
Koppers Coke (кокс) .....
Безплатна обслуга печі.

No. 2. Олива до опалювання 13½¢ за гальон.

КОРИСТАЙТЕ З НАШОГО ЛЕГКОГО ПЛЯНУ СПЛАТИ.

Контракт обслуги та на части до олив, печей, який включає термостат, аквастат, скринка получень, перелучник, помпу до оливи, толок, мотор, випускний отвір й всі електричні додатки $15.00

DIANA COAL & OIL CO.
BROOKLYN: TA 7-7534 . QUEENS: OL 7-5010

Засноване понад 25 років.

Заробіть гроші вдома.
ПЛЕКАЙТЕ ШЕНШИЛІ
N.C.B.A. реєстровані — расові. В нас переповнені місця, тому з огляду на місце продаємо гарні пари по спеціяльних цінах.
SOUND VIEW RANCH
129 East Dover Street
Valley Stream, Long Island
Tel.: Tilden 4-6896

ЧИ ПОТРЕБУЄТЕ ОЛИВИ ДО ОГРІВАННЯ?
Якщо Ви потребуєте оливи до огрівання, телефонуйте до нашого бюра, а ми для Вашої вигоди доставимо Вам повний тайк до дому. Ми доставляємо швидко в кожну погоду. Найліпше огрівання за найменші гроші.
Agents for Delco Oil Burners.
Call DElaware 3-2820
McConnel
COAL — FUEL OIL Co.
Serving Hudson County 50 Yrs.
87 Van Horne St., J. C.

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усуненння всіх вад шкіри, зайвого волосся, зморщок. "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
Телеф.: PLaza 7-1282
130 West 57 St. New York City

ВІДІЗОЛЮВАННЯ ДОМУ
Телефонуйте за безплатним кошторисом і подайте ім'я сусіда, якого дім ми мали б відділити. Хочемо, щоб Ви були вдоволені.
Richmond Home Insulation
Phone GI 7-6827 (Est. 1937)

HI-HAT CATERERS
180 W. 54 St., Bayonne, N. J.
Прийняття на різні нагоди,
• в кожнім домі • в кожній залі • в the Hi-Hat
Даром паркування
Даром залі
За інформаціями телефон.
HE 6-2187 — FE 9-1671

Можна випозичити люксусову Лімузину (відкр. 24 год.) Помірк. заплата за годину, день, тижд. або місяць. Ввічлива і догідна обслуга. Обслуга на ввесь Westchester — також щоденна їзда до Н.Й.
AL-HY Limousine Service
60 West Post Rd., White Plains
WH 8-4250 or Plaza 9-3400

Tel. Esplanade 7-9555
Shell Products
RYDER Service Station
STANLEY DZUGAN
AUTO REPAIRS
НАПРАВИ АВТ
Body and Fender Work
Tires - Tubes - Batteries
2483 FLATBUSH AVENUE
Coner Avenue U
BROOKLYN 34, N. Y.

ШЕНШИЛІ
Найкраща якість. $300 пара й більше. Зайдіть перше до нас. Член N.C.B.A. Даром достава повітряною поштою.
ANDES CHINCHILLA
Room 830, 11 W. 42 St., N.Y.C.

R. DRZALA
77 EAST 7th STREET,
New York, N. Y.
Накривала на меблі, драперії, оббивання меблів, тапіцерування та направи.
GR. 7-1800

SID'S ОФІЦІЯЛЬНИЙ ОДЯГ.
Всі роди церемоніяльного вбрання. Комплетні туксідо і білі жакети. Найкращі якости костюми. Найновіші стилі.
За найкращими костюмами в випозичальній ціні в Ню Йорку зайдіть до:
890 PROSPECT AVENUE
(Front of Woolworths)
Bronx, N. Y. Tel. DA 9-9725

TOP VALUES — USED CARS
1952 Ford-V8, 2dr. equip. $975
1951 Plym. Cl. cp. R&H $795
1950 Nash, Statesman, 2dr $495
1949 Olds., 2dr., Hydra $675
1948 Pontiac, 2dr. Hydra. $350
RODIER - ROONEY MOTORS
(Authorized DeSoto-Plym. Dlr.)
76 So. Lexington Ave.
Open 9-9
White Plains, N.Y. 9-9710

Німецькі дитячі візочки
Combi-спортові візочки
модерні, практичні, дешеві
Негайна достава.
Каталоги й цінники.
ROBO-Import-Export
MAPLEWOOD, N. J.
Відкрито щоденно
1350 Springfield Avenue,
в неділю до 2-ої попол.
Tel. ES 2-6453

ЕКСПЕРТ фахівець НАПРАВИ всіх родів АВТ.
KIERAN & WICKERT MOTORS
340 Bay St., Staten Island, N. Y.
SA 7-7619

ПЕРЕПРОВАДЖУВАННЯ
місцеве і на дальшу віддаль
По знижених цінах
Return Load System
Обслуга солідна, швидка, обережна.
Wm. A. MORRIS, INC.
88 Barkes St., Staten Island 10
Phone GI 2-3600 or GI 2-3601

ДОМАШНЯ атмосфера для старших мужчин і жінок, тільки амбулаторія. Повне місячне удержання $100. Стейтовий дозвіл.
CLIFFWOOD BOARDING HOME
Myrtle St., Cliffwood, N. J.
35 miles from N.Y.C.

FURNITURE REFINISHED
ВЕЛИКА МОДЕРНА КРАМНИЦЯ
45-річний досвід.
Вся праця гарантована.
Даром кошториси.
Cummings, HA 4-8147
3739 — 58 St., Woodside, L. I.

ОЛИВА ДО ОГРІВАННЯ, КОКС — СИНЄ ВУГІЛЛЯ.
Обслуга й інсталяція оливних печей.
Kopper Coke Dealers
JERSEY CITY
COAL & OIL CO., Inc
374 Newark Avenue
Jersey City, N. J.
JO 2-0118

Добрі Родичі
забезпечують будуччину своїх дітей, посилаючи їх до доброї школи, що заправить їх до всіх життєвих потреб.

Потрібно косметичок
у великому числі
• Вчіться тепер, щоб зараз зайняти місце з найбільшою платнею.
• Не відкладайте! ГОЛОСІТЬСЯ ТЕПЕР!
• Тепер формується курси. Приймається від 16 р. життя. Курси починаються кожного понеділка.
• Почніть ТЕПЕР... Заплатіть пізніше.
JERSEY STATE BEAUTY ACADEMY
"School of Hair and Beauty Culture"
2828 Hudson Boulevard
JERSEY CITY 6, N. J.
At Journal Square
Phone JO. 2-6878

STADIUM Service Station
1990 Jerome Ave.
cor. 179 St. 1 bl. n. Tremont Ave.
24 Hour Service
Смарування • Направи.
Миття авт • Надання полиску.
TR. 2-9075

• ДО ВИНАЙМУ •
ДО ВИНАЙМУ
лікарська канцелярія.
3 великі кімнати, відповідне для лікаря або дентиста. Над аптекою. Добре положення.
2221 Professor Ave., Cleveland 13, Ohio. — H. C. Cole.

ФУТРА
на замовлення різного роду.
ВІДБІР І ДОСТАВА НА ПЕРЕХОВУВАННЯ.
FUR STORAGE

J. Wujkiw, Inc.
Manufacturing FURRIER
111 E. 7th ST., N. Y. 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

КАРТКИ
НА РІЗНІ НАГОДИ
в українському стилі.
12 штук за $1.00,
висилає за попереднім надісланням належитости
"SVOBODA"
81-83 Grand Street
Jersey City 3, N. J.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ.
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

• ПРЕКРАСНИЙ ФІЛЬМ — ПОВНИЙ МУЗИКИ І СМІХУ! •

Showplace of the Nation **RADIO CITY MUSIC HALL** Rockefeller Center
"HIT THE DECK"
in CinemaScope and Color starring
JANE POWELL · TONY MARTIN · DEBBIE REYNOLDS · WALTER PIDGEON
VIC DAMONE · GENE RAYMOND · ANN MILLER · RUSS TAMBLYN
AN M-G-M PICTURE
and SPECTACULAR STAGE PRESENTATION

TEMPO GIFT PARCELS
ПАКУНКИ-ДАРУНКИ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ
З ОПЛАЧЕНИМ ТУТ МИТОМ.
Харчі, новий й уживаний одяг та ліки.
TEMPO GIFT PARCELS CO.
100 West 72nd Street, New York 23, N. Y.
Скора обслуга. SChuyler 4-9100. Гарантія доставн.

КОМПАНІЯ „СТІНСОН РЕКОРД" З ГОРДІСТЮ ПОДАЄ ДО ВІДОМА ВСІМ УКРАЇНЦЯМ ПРО ДВІ НОВІ УКРАЇНСЬКІ ПЛАСТИНКИ, НАСПІВАНІ ВІДОМИМ СПІВАКОМ ЮРІЄМ КОВІНКОМ, ПРИ АКОМПАНІЯМЕНТІ Д. ЯРОСЛАВСЬКОЇ.

215 НЕ МАЄ СИЛИ
ЦВІТУТЬ БУЗКИ

216 НАКРИЛА НІЧКА
ЧАРИ НОЧІ

STINSON records

207 З Українських степів. Максим козак Залізняк.	219 На зменшуванні Сотник.
208 Вальс „Зазуля" Коломийка „Любка".	220 Полька „Небо" Краковяк.
209 Нащо мене зачіпаєш? Там у полі Роман воли пасе.	221 Там на горі Параска.
210 Українська ніч Коханка.	222 Чом, чом Випрягайте коні.
211 Жито не пшениця Раз у вечір.	223 Коломийка „Ой чом ти не такий". Ой на горі верба.
212 Який то вітер шумно грає Україно мати.	225 „Дойна ту стеф" Гуцулка.
213 Полька „Дніпро" Полька „Вар Бе-ко".	224 Баришня Румунка.
217 Вуйко політикан 2 часть.	226 Козака несуть За річкою за Дунаєм.
214 Весілля в Пенсилвенії Салонові дівчата.	227 Ярема. Піанночка.
218 Пісня бідного наймита Кавалок грунту.	228 Срібне весілля в Канаді 2 часть.

Ми маємо великий вибір українських і російських платівок найкращої якости.
• Посилаємо платівки до всіх частин світу. •
Замовлення виконуємо скоро й солідно.
ЖАДАЙТЕ НАШОГО ПОВНОГО БЕЗПЛАТНОГО КАТАЛОГА.

Stinson Record Distributors, Inc.
27 UNION SQ. WEST NEW YORK 3, N. Y. | 2858 W. PICO BLVD. LOS ANGELES 6, CALIF.

EVergreen 3-4450
FILL YOUR BINS NOW
Spring Prices In Effect
MAPLE
Coal & Coke Co.
antracite FUEL OIL bituminouh
OIL BURNERS
SALES & SERVICE
72-74 Box Street
BROOKLYN 22, N. Y.
Федько Куклян

УВАГА! УВАГА!
Вийшла четверта збірка поезій
П. САВЧУКА
„В БУРІ ЖИТТЯ"
третє видання з портретом та автографом автора в твердій полушкіряній оправі з витисненням золотими буквами. Це люксусове видання просимо набути — тираж лише 500 примір. По книгарнях не буде, з огляду на малий тираж. Хто бажає, то просимо поспішити з замовленням. Ціна з пересилкою два доляри. — Замовлення з належністю просимо слати на адресу:
"SVOBODA",
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

ПРО НЕВРАЛГІЧНІ БОЛІ
й терпіння мускулів

Якщо ви терпіли колись на страшні невральгічні болі, які вертять і рвуть вас; якщо ви напів божевільні від нещасних болів мускулів; якщо ви дали би все, щоб дістати поміч проти тих болів і мук, які роблять вас калікою, — то поцікавтеся і послухайте дещо про лік АНТРО.

Лікарські звідомлення вказують, що та чудесна назва швидко облегшує болі від різних невралгічних недуг, як запалення зв'язок між мускулами, плечей, рук і ніг, або від понатяганих мускулів. Користувачі захоплено висловлюються про знамениту поміч, яку вони дістали інколи від першого невеликого дозування.

Не терпіть даром другий день тортурів, тільки спробуйте АНТРО. Можете легко дістати цей лік поштою, написавши до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y. Щоб мати певність, напишіть своє прізвище й адресу друкованим письмом на обороті коверти. Ви одержите відворотною поштою звичайно $6.00 порцію, тільки за $5.00 плюс 63¢ оплата COD. Заплатите листоноші при одержанні посилки. Зробіть це тепер поки можете ще дістати АНТРО.

Ім'я ______________________
Адреса ____________________
Місто ______________ Стейт ____

НЕ ТЕРПІТЬ БІЛЬШЕ

Найбільша українська крамниця лікувальних зел в Америці.

☐ ZOLAX HERB No. 1. — Це науково спрепарована мішанка не з одної чи 2-ох, але з 21 різних старокраєвих і домашньо-медичних зел. Чай цей усуває гази, болі і завороти голови, поденервування і діє наче магічний середник—ним прочистите собі цілу Вашу систему і всі Ваші функційні органи. Пачка $1.00.

☐ RUMLIK HERB TEA No. 2 проти артритизму і ревматизму та болів у м'язах, ногах, руках і цілому тілі й багатьох інших випадках. Пачка $1.50.

Сотки різних зел на складі. Кожна пачка $1.00. Ми покриваємо поштову оплату. Замовляйте сьогодні.

WORLD HERB CO.
459 — 18th Ave., Newark 3, N. J.

• REAL ESTATE •

ФАРМИ! ФАРМИ!
• Подаємо до загального відома, що з огляду на велике зацікавлення у купівлі фарм українськими новоприбулими до ЗДА емігрантами, наша агенція доложила всіх зусиль, щоб дістати якнайбільше добрих фарм і сьогодні ми пропонуємо до продажі понад 100 фарм в ціні, починаючи від $3,000 до $70,000.
• Якщо, ВИ зацікавлені у купівлі фарми та хотіли б збільшити нову українську фармерську колонію, яка складається на сьогодні з 29 родин, то просимо писати по інформації в цій справі на адресу:
VIC'S FARM AGENCY,
113 W. Division St., Neillsville, Wisconsin.
Листи писати в українській мові.

AUTOMOBILE INSURANCE
Ми забезпечуємо також молодих водіїв
також
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІД ВОГНЮ МЕБЛІВ І БУДИНКІВ ВІДПОВІДАЛЬНИМИ КОМПАНІЯМИ.
Говорю по-українськи.
Телефонувати:
Jos. X. Richman
3235 W. CRYSTAL STREET, CHICAGO, ILL.
Albany 2-1171 and Albany 2-1172

УВАГА — нова книга
ІСААК МАЗЕПА
Борець за волю України.
Написав
ПАНАС ФЕДЕНКО.
Ця книга є документом нашої славної визвольної боротьби.
Цю книгу повинен прочитати кожний свідомий українець.
Ціна $3.00
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

СПЕЦІЯЛЬНА ВЕСНЯНА ВИПРОДАЖ

'50 Stude. Champ. 4 dr. Overdr.	$ 495.00
'51 Buick Super. Hd. Top — Dyno	1095.00
'51 Buick Rd. Mstr., 4 dr. — Dyno	1095.00
'52 Stude. Comm., 4 dr. Overdr.	745.00
'52 Ford-Victoria — Fd. Automatic	1195.00
'52 Chev. Del., 4 dr.	900.00
'53 Stude. Landcruiser — Automat.	1250.00
'54 Stude. — Comm., 4 dr. Overdr., low milage	1595.00

З всіми приладами — повна гарантія.
ARC MOTORS
AUTHORIZED STUDEBAKER DEALER
Інші добрі авта до набуття.
BROADWAY and 215th ST., NYC. — LO 9-3800
Відрито вечорами до 9 — в суботи до 6 год.

ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ ЗИМОВИХ РІЧЕЙ!
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул., між 2-3 Евеню.)
має на складі великий вибір зимових КАПЕЛЮХІВ від $3.99 та більше. Маємо також великий вибір фільцових велюрових капелюхів найкращої якости в різних кольорах і найновіших фасонах власного виробу. Кожний капелюх ґарантований. Куплений в нас капелюх чистимо фабричною методою. Пригадуємо, що у нашому відділі МУЖЕСЬКОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ першої якости різнородні сорочки, знаної марки "JAYSON" від $1.99 вгору. Всі сорочки ґарантовані в пранні. У великому виборі також: дощевики, парасолі, імпортовані светери, краватки, шкарпетки, паски, шалики й інші речі. — Повідомляємо, що маємо також відділ ХЛОПЯЧОГО ОДЯГУ, як хлопячі сорочки, спідне білля, скарпитки й інше.
Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи. — Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 7-8 год. рано на хвилях 1480, станція WHOM.
Отворено щоденно до 8:30 веч., в п'ятниці і суботи до 10:00.
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE (Іст 8. вул. Bet. 2-3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

ВЖЕ ПОЯВИЛИСЯ В ПРОДАЖІ
ПІСНІ У.С.С-ів
в обробіці О. ЗАЛЕСЬКОГО
В'язка перша на чолов. хор, ціна 50 цент.
В'язка друга на мішаний хор, ціна 90 цент.
В'язка третя на чолов. хор, ціна 50 цент.
Можна дістати в книгарні „Свободи" 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J., та інших українських книгарнях ЗДПА і Канади.